

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра загальновійськових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Внутрішні комунікації та психологічна підтримка»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – вибірковий модуль

Рік набору – 2024

Харків 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Внутрішні комунікації та психологічна підтримка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 28 с.

Розробник:

Опанасенко Наталія Олегівна, кандидатка юридичних наук,
професорка кафедри загальновійськових дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 11 від 11 червня 2024 р.)

Начальник кафедри – Корольов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	14
5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	15
6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	16
7. Критерії оцінювання результатів навчання	17
8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	23
9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	23

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Внутрішні комунікації та психологічна підтримка» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2,0	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Вибірковий модуль
Кількість модулів – 2		Період підготовки: 2024-2028
Загальна кількість годин – 60	Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»	Семестр
		8
Тижневих годин: аудиторних – 2-4, самостійної роботи курсанта – 1-2	Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	Лекції
		14 год.
		Практичні заняття
		26 год.
		Самостійна робота
	Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	20 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – надання курсантам цілісного уявлення про морально-психологічні аспекти військової служби особового складу, зміст і специфіку виконуваних ними завдань, процеси та явища, що відбуваються у військових колективах, шляхи та способи зміцнення морально-психологічного ресурсу і бойових якостей військовослужбовців в різних умовах життя і діяльності військ, а також про засоби та способи реабілітації психотравмованих військовослужбовців.

Завдання – в результаті вивчення навчальної дисципліни курсанти повинні *знати*:

методичні основи оцінювання ефективності функціонування системи морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ

(сил);

вимоги нормативно-правових документів щодо організації та проведення морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України;

методику організації та проведення заходів основних функціональних складових: інформаційно-пропагандистського забезпечення та зв'язків з громадськістю, психологічного забезпечення, соціально-правового забезпечення, захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу противника;

підходи до формування та програми забезпечення психологічної стійкості військовослужбовців з метою їх подальшого використання в системі психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України;

методику оцінки морально-психологічного стану особистості та військових колективів;

вміти:

здійснювати планування морально-психологічного забезпечення виконання військовою частиною отриманого завдання;

використовувати на практиці ефективні прийоми і способи роботи щодо формування і підтримання високого морально-психологічного стану особового складу в ході виконання навчально-бойових та бойових завдань;

визначати та оцінювати морально-психологічний стан особового складу як складову морально-психологічного фактора та предмет морально-психологічного забезпечення;

формувати морально-бойові та психологічні якості сучасного військового керівника, навички використання сил і засобів морально-психологічного забезпечення, їх комплексного застосування в різних умовах життя та бойової діяльності;

організовувати взаємодію та застосування в інтересах морально-психологічного забезпечення сил і засобів інших видів забезпечення;

формувати у підпорядкованого персоналу психологічну стійкість, професійну придатність до виконання спеціальних та оперативно-службових

завдань.

Пререквізити: «Філософія», «Історія держави і права України», «Історія війн та воєнного мистецтва», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Основи військового управління (у тому числі за процедурами Troop Leading Procedures)», «Військова педагогіка та психологія (у тому числі лідерство)».

Кореквізити: «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка».

Постреквізити: - .

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1	Аналізувати науково-теоретичні та методологічні основи сучасних концепцій морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ, можливості їх застосування на практиці.
РН НД-2	Вирішувати проблеми інноваційного характеру у сфері нормативно-правового регулювання морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил).
РН НД-3	Безперервно вдосконалювати знання у галузі теорії і практики морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил), демонструвати психологічну готовність і здатність до дій у бойових умовах, складних та небезпечних ситуаціях.
РН НД-4	Аналізувати стан і тенденції морально-психологічного стану військовослужбовців.
РН НД-5	Охарактеризувати нормативно-правові засади інформаційно-пропагандистського забезпечення підготовки та застосування військ (сил).
РН НД-6	Охарактеризувати нормативно-правові акти, які регулюють порядок організації та здійснення психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил).
РН НД-7	Аналізувати та здійснювати нормативно-правове забезпечення внутрішньо-комунікативної роботи.
РН НД-8	Здійснювати нормативно-правове забезпечення психологічної підготовки.
РН НД-9	Здійснювати нормативно-правове забезпечення психологічного

	супроводу.
РН НД-10	Визначати шляхи, методи і засоби морально-психологічного забезпечення оперативної та бойової підготовки військ (сил).
РН НД-11	Аналізувати та визначати нормативно-правові засади морально-психологічного забезпечення службово-бойової діяльності (внутрішньої, вартової служби, бойового чергування).
РН НД-12	Планувати та організовувати у межах компетенції морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування військ (сил).

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.

ЗК 1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.

ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

СК 1.1. Здатність до реалізації міжнародних стандартів прав і свобод людини у правоохоронній діяльності.

СК 1.3. Здатність до перенесення диференційованих фізичних навантажень; експлуатації й обслуговування техніки; прийняття рішень в ході повсякденної службової діяльності, під час мобілізації, воєнного/надзвичайного стану та в умовах ведення бойових дій.

СК 1.4. Здатність використовувати спеціальні знання в різних сферах правоохоронної діяльності.

СК(НГ)6. Здатність здійснювати морально-психологічне забезпечення діяльності військового підрозділу та здатність витримувати тривалі різнопланові фізичні навантаження.

Програмних результатів навчання:

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

PH10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

PH12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

PH14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

PH15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

PH22. Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

PH 1.4. Визначати професійні завдання і організувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за отримані результати та здійснювати службові обов'язки у нестандартних ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації.

PH(НГ)6. Забезпечувати стійкий морально-психологічний стан військового підрозділу та витримувати тривалі різнопланові фізичні навантаження.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль № 1. Організаційні засади внутрішніх комунікацій та психологічної підтримки в системі морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України.

Теоретичні основи морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Сутність та зміст морально-психологічного забезпечення. Морально-психологічний фактор як компонент воєнної могутності держави. Складові елементи морально-психологічного забезпечення застосування військ. Вплив факторів сучасного бою на морально-психологічний стан та поведінку особового складу. Ретроспективний аналіз проблеми морально-психологічного забезпечення. Досвід організації морально-психологічного забезпечення в арміях країн-членів НАТО. Досвід організації морально-психологічного забезпечення бойових дій військ (сил) у ході сучасних локальних війн та збройних конфліктів.

Система морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил) у Збройних Силах України. Сутність та характеристика основних елементів системи морально-психологічного забезпечення. Закономірності та принципи ефективного функціонування системи морально-психологічного забезпечення діяльності військ (сил). Функції морально-психологічного забезпечення діяльності військ (сил). Нормативно-правова база функціонування системи морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Методичні основи оцінювання ефективності функціонування системи морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил).

Організація морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ. Сутність, зміст та організація морально-психологічного забезпечення оперативної та бойової підготовки військ (сил). Сутність, зміст та організація морально-психологічного забезпечення службово-бойової діяльності (внутрішньої, вартової служби, бойового чергування). Сутність, зміст та організація морально-психологічного забезпечення бойової готовності, приведення у боєдатний стан і відновлення військ (сил). Сутність, зміст та організація морально-психологічного забезпечення військової дисципліни і профілактики правопорушень. Сутність і зміст оцінки обстановки в інтересах планування та організації морально-психологічного забезпечення застосування

військ (сил). Сутність, зміст та організація морально-психологічного забезпечення виконання військами (силами) інших, визначених законодавством України, завдань (рятувальні, пошукові, антитерористичні, міжнародні операції з підтримання миру та безпеки, участь у заходах особливого періоду тощо).

Технології і методики реалізації основних функцій морально-психологічного забезпечення. Вимоги нормативно-правових документів щодо організації та здійснення морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України. Оцінка ефективності морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ.

Сутність і зміст планування морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ. Вимоги до планування морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ. Рівні та види планування морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ. Методологія і методика планування морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ.

Модуль № 2. Функціональні складові морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України.

Інформаційно-пропагандистське забезпечення особового складу. Сутність і завдання інформаційно-пропагандистського забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Напрямки інформаційно-пропагандистського забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Сутність, зміст та організація внутрішньо-комунікаційної роботи. Сутність, зміст та організація військово-патріотичної роботи. Сутність, зміст та організація культурологічної роботи. Можливості сил і засобів інформаційно-пропагандистського забезпечення та зв'язків з громадськістю. Особливості організації інформаційно-пропагандистського забезпечення та зв'язків з громадськістю у бойових умовах. Методи і форми інформаційно-пропагандистського забезпечення. Основні напрямки зв'язків з громадськістю та ЗМІ при реалізації заходів інформаційно-пропагандистського забезпечення.

Психологічне забезпечення як технологія управління психологічним потенціалом військовослужбовців. Сутність і завдання психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Напрямок психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Сутність, зміст та організація соціально-психологічного діагностування. Сутність, зміст та організація психологічної підготовки. Сутність, зміст та організація психологічного супроводу. Зміст і завдання психологічного проектування бою (бойових дій). Психологічна модель бою. Бойові психогенні втрати: причини виникнення, класифікація та особливості прогнозування. Психологічне супроводження бойових дій. Психологічна реабілітація психотравмованих.

Зміст і особливості психологічної підготовки особового складу. Сутність та зміст психологічної підготовки особового складу. Загальна психологічна підготовка. Спеціальна психологічна підготовка. Цільова психологічна підготовка. Методи і прийоми психологічної підготовки особового складу.

Методика визначення і оцінювання рівня морально-психологічного стану у військовій частині (підрозділі). Нормативно-правові основи дослідження морально-психологічного стану особового складу військ (сил). Структурно-технологічна модель дослідження морально-психологічного стану особового складу військ (сил). Обов'язки посадових осіб щодо дослідження морально-психологічного стану особового складу військ (сил). Методи дослідження морально-психологічного стану особового складу військ (сил).

Психологія гендеру. Сутність та загальні риси механізму забезпечення гендерної рівності у Збройних Силах України. Основні закономірності гендерного розвитку особистості. Гендерні стереотипи як шаблон гендерної ролі. Психологічні концепції та теорії гендеру. Психологічна сутність гендерної соціалізації особистості. Психологія гендерних відносин. Гендерно-рольовий конфлікт. Сексизм та гендерна дискримінація. Психологія гендерної соціалізації. Наслідки насильства щодо жінок та їх психологічна корекція. Досвід впровадження гендерної політики у збройних силах країн-членів НАТО.

Соціально-правове забезпечення. Зміст соціально-правового забезпечення підготовки та застосування військ (сил). Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Державні гарантії правового статусу. Особливості організації соціально-правового забезпечення в умовах бою (бойових дій).

Специфічні складові морально-психологічного забезпечення. Організація спеціальних військово-прикладних соціологічних досліджень. Забезпечення військових частин і з'єднань технічними засобами виховання. Організація та проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом Збройних Сил України. Діагностика індивідуально-психологічних властивостей та якостей особистості військовослужбовця. Емоційно-вольова усталеність військовослужбовців.

Захист від негативного інформаційно-психологічного впливу. Інформаційно-психологічний вплив як компонент збройної боротьби. Мета, завдання та особливості захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу противника. Форми і методи інформаційно-психологічного впливу. Класифікація інформаційно-психологічної зброї за впливами. Принципи військової пропаганди. Функції захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу противника.

Профілактика відхильної поведінки у військовослужбовців. Сутність та характеристика причин відхильної (девіантної) поведінки військовослужбовців. Психологічні особливості девіантної поведінки військовослужбовців. Форми відхильної (девіантної) поведінки у військовослужбовців. Особливості профілактики відхильної поведінки військовослужбовців. Прийоми боротьби командира підрозділу з емоційним «вигоранням» особового складу. Суїцидальна поведінка військовослужбовців, її діагностика та профілактика.

Психологічна готовність до діяльності в особливих (екстремальних, бойових) умовах. Вплив бою на психіку військовослужбовців. Психологічні основи ефективності бойової діяльності військовослужбовців. Особливості прояву групової психології в умовах бойової діяльності. Психологічні аспекти

управління військовим колективом у бою. Психологічна підготовка військовослужбовців щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям в бойових (екстремальних) умовах. Організація психологічної підготовки військовослужбовців до перебування в умовах примусової ізоляції.

Психологічна профілактика та підтримка. Особливості психічних станів військовослужбовців при підготовці і в ході бойових дій. Тривога, страх та паніка на війні. Бойовий стрес. Механізм впливу стресу на організм. Процедура психологічного розвантаження після бойових дій. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Фактори появи та розвитку ПТСР. Симптоми та діагностика ПТСР. Профілактика ПТСР.

Профілактика конфліктів у військовому колективі. Конфлікти та причини їх виникнення у військових підрозділах. Класифікація міжособистісних конфліктів. Попередження та вирішення конфліктів у колективі. Діяльність командирів (військових психологів) щодо попередження та подолання конфліктних ситуацій у підрозділі.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
Модуль 1. Організаційні засади внутрішніх комунікацій та психологічної підтримки в системі морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України.						
1.	Згідно розкладу	Тема 1. Теоретичні основи морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил).	6	2	2	2
2.	Згідно розкладу	Тема 2. Організація морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ.	6	2	2	2
		<i>Разом</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>

Модуль 2. Функціональні складові морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України.						
3.	Згідно розкладу	Тема 1. Інформаційно-пропагандистське забезпечення особового складу.	6	2	2	2
4.	Згідно розкладу	Тема 2. Психологічне забезпечення як технологія управління психологічним потенціалом військовослужбовців.	6	2	2	2
5.	Згідно розкладу	Тема 3. Зміст і особливості психологічної підготовки особового складу.	6	2	2	2
6.	Згідно розкладу	Тема 4. Методика визначення і оцінювання рівня морально-психологічного стану у військовій частині (підрозділі).	3	-	2	1
7.	Згідно розкладу	Тема 5. Психологія гендеру.	3	-	2	1
8.	Згідно розкладу	Тема 6. Соціально-правове забезпечення.	3	-	2	1
9.	Згідно розкладу	Тема 7. Специфічні складові морально-психологічного забезпечення.	4	-	2	2
10.	Згідно розкладу	Тема 8. Захист від негативного інформаційно-психологічного впливу.	3	-	2	1
11.	Згідно розкладу	Тема 9. Профілактика відхильної поведінки у військовослужбовців.	5	2	2	1
12.	Згідно розкладу	Тема 10. Психологічна готовність до діяльності в особливих (екстремальних, бойових) умовах.	6	2	2	2
13.	Згідно розкладу	Тема 11. Профілактика конфліктів у військовому колективі.	3	-	2	1
		<i>Разом</i>	<i>48</i>	<i>10</i>	<i>22</i>	<i>16</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	60/2,0	14	26	20

5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах:

робота з науковою, навчальною та навчально-методичною літературою;

робота з електронними ресурсами і базами даних;

робота з нормативно-правовими актами;

підготовка індивідуальних робіт;

виконання практичних завдань;
 робота над кейсами;
 підготовка до колоквіумів;
 самотестування;
 підготовка до практичних занять та диференційованого заліку.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри загальновійськових дисциплін.

6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Внутрішні комунікації та психологічна підтримка» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни *на практичних заняттях* із застосуванням таких методів: усне, письмове чи експрес-опитування, розробка кейсів, вирішення практичних завдань або задач, захист есе/реферату за ініціативи курсанта тощо. У ході практичного заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 1,5; 2);

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта до вивчення поточного матеріалу.

Впродовж семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань курсантів з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку курсант може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Внутрішні комунікації та психологічна підтримка» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота курсантів	Підсумковий контроль (диференційований залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
п/з	колоквіум	п/з	колоквіум			
max 2	max 4	max 20	max 4	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 2	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	1,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 4	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	3	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	1	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.

Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти:		
Наукова доповідь	Мах 10	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою.</p> <p>Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.</p>
	8	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.</p>
	6	<p>Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство, правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота</p>

		містить окремі авторські висновки.
	4	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на правозастосовну практику. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна

		кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	Max 4	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Курсант продемонстрував вміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка курсанта щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Курсант не продемонстрував вміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
Есе	Max 6	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із практики, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	4	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.

	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	3	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою дисципліни, що вивчається, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 10 термінів. Здобувач спирався при підготовці словника на чинне законодавство, міжнародні нормативні акти, правозастосовну практику, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Розробка схем, таблиць, діаграм	3	Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики, опанування літературних джерел з навчальної дисципліни, яку вивчає здобувач вищої освіти. Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором курсанта іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою курсант виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.
Диференційований залік Зараховано	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни.

		<p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	55	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	50	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	45	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки і суттєві неточності у відповіді на заліку за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	40	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	35	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
Не зараховано	Min 0	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю (диференційований залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
3. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>
4. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
5. Про оборону України : Закон України від 06.10.1991 р. № 1932-XII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1932-12#Text>
6. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон

України від 24.03.1999 р. № 548-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>

7. Про Концепцію виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України : Указ Президента України від 04.09.1998 р. № 981/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981/98#Text>

8. Про Концепцію гуманітарного і соціального розвитку у Збройних Силах України : Указ Президента України від 12.01.2004 р. № 28/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28/2004#Text>

9. Про затвердження Інструкції з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту : Наказ Міністерства оборони України від 12.09.2022 р. № 272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1088-22#Text>

10. Про затвердження Правил морально-психологічного забезпечення польотів державної авіації України : Наказ Міністерства оборони України від 21.03.2017 р. № 156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-17#Text>

Література

Основна література

1. Агаєв Н. А., Дикун В. Г., Стасюк В. В. Особливості організації морально-психологічного супроводу в арміях зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2020. 134 с.

2. Дикун В. Г., Мороз В. М., Стасюк В. В. Методологія дослідження морально-психологічного стану особового складу військ (сил) : навч.-метод. посіб. Київ : 7БЦ, 2023. 383 с.

3. Забезпечення психологічної стійкості військовослужбовців в умовах бойових дій : метод. посіб. / О. М. Кокун, В. В. Клочков, В. М. Мороз та ін. Київ-Одеса : Фенікс, 2022. 128 с.

4. Кокун О. М., Лозінська Н. С., Пішко І. О., Агаєв Н. А. Основи психологічної допомоги військовослужбовцям в умовах бойових дій. Київ : КНТ, 2023. 168 с.

5. Кокун О. М., Мороз В. М., Лозінська Н. С., Пішко І. О. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України. Київ : КНТ, 2023. 302 с.
6. Коропатнік І. М. Соціально-психологічна реабілітація та адаптація військовослужбовців Збройних Сил України: нормативно-правове забезпечення. Київ : КНТ, 2021. 224 с.
7. Методичні рекомендації з планування та організації бою за стандартами НАТО (штаб бригади (батальйону) та їм рівних). Київ : Центр учбової літератури, 2022. 134 с.
8. Морально-психологічне забезпечення підрозділів Збройних Сил України : підручник / А. О. Кобзар, В. Т. Марценківський, П. М. Слюсаренко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 496 с.
9. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2020. 138 с.
10. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України : підручник : у 2-х ч. Ч. 1 / за заг. ред. В. В. Стасюка. Київ : ТОВ «7БЦ», 2020. 754 с.
11. Мороз В. М. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 54 с.
12. Петков С. В. Стандарти НАТО та їх адаптація в Україні під час дії воєнного стану. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 432 с.
13. Превентивні психофізіологічні заходи з попередження розвитку дезадаптації у військовослужбовців (невротичних та психічних розладів, пресуїцидальних форм поведінки) в умовах воєнного конфлікту та після його завершення : методичні рекомендації. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 80с.
14. Прийоми психологічної самодопомоги учасникам бойових дій : методичні рекомендації. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 74 с.

15. Протоколи надання психологічної допомоги військовослужбовцям Збройних Сил України в бойових (екстремальних) умовах. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 44 с.
16. Профілактика відхильної поведінки у військовослужбовців : навч.-метод. посібн. / А. М. Романишин та ін. Львів : НАСВ, 2017. 322 с.
17. Психологічна підготовка військовослужбовців Збройних Сил України до перебування в умовах різкої зміни бойової обстановки та умовах примусової ізоляції : методичні рекомендації. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 108 с.
18. Психологічна робота з військовослужбовцями-учасниками бойових дій на етапі відновлення : метод. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 283 с.
19. Психологічне вивчення особового складу Збройних Сил України : метод. посіб. / О. М. Кокун та ін. Київ : ФОП Маслаков, 2019. 288 с.
20. Психологія бою : посібник / за ред. А. М. Романишина. Львів : Астролябія, 2022. 336 с.
21. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. І. І. Приходька. Харків : НАНГУ, 2017. 392 с.
22. Реабілітація військовослужбовців в Україні. Загальні проблеми та особливості організації під час воєнного стану / С. В. Петков, Д. В. Журавльов, О. Ю. Дрозд та ін. Київ : Професіонал, 2022. 406 с.
23. Романишин А. М., Неурова А. Б. Психологія індивідуальної роботи з військовослужбовцями. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 336 с.
24. Стасюк В. В. Психологічне забезпечення діяльності військ (сил) : підручник. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2014. 504 с.
25. Стасюк В. В. Психологія локальних війн та збройних конфліктів : підручник. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2016. 412 с.
26. Стрес-асоційовані розлади здоров'я в умовах збройного конфлікту : монографія / В. С. Гічун та ін. Дніпро : Акцент ПП, 2019. 323 с.

27. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації : підручник / за заг. ред. В. Осьодла. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2019. 460 с.

28. Хоружий С. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Психологічна робота з посттравматичними стресовими розладами (ПТСР) у військовослужбовців Збройних Сил України. Частина 2 : Групові форми психологічної допомоги військовослужбовцям у подоланні наслідків психологічної травматизації : метод. посібн. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 84 с.

Додаткова література

1. Агаєв Н. А., Кокун О. М., Герасименко М. В., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням : метод. посібн. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 156 с.

2. Капосльоз Г. В., Глова Л. А., Куліда І. М. Соціальна психологія у військовій діяльності : навч. посіб. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2018. 160 с.

3. Концепція лідерства за стандартами армій країн НАТО (Conception of leadership in accordance with the armies standards of NATO countries) : навч. посіб. / О. Ф. Хміляр та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2018. 252 с.

4. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога : метод. посібн. / О. М. Кокун та ін. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 310 с.

5. Психологічне забезпечення у збройних силах зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2017. 132 с.

6. Стасюк В. В. Психологія управління військами : підручник. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2014. 540 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України. URL:
<https://www.mil.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри загальновійськових дисциплін Військово-юридичного інституту. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів - «Внутрішні комунікації та психологічна підтримка». URL:
<https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1392>